

Српска археологија између теорије и чињеница VIII

Археологија и антропоцен

Филозофски факултет
Одељење за археологију
Центар за теоријску археологију

Београд
27–28. март 2021.

Српска археологија између теорије и чињеница VIII

Књига апстраката

Уредник

Теодора Радишић

Програмски одбор

др Игор Богдановић

др Вера Васиљевић

др Селена Витезовић

др Иван Вранић

др Јасна Вуковић

др Соња Вуковић

др Александар Палавестра

др Предраг Новаковић

Дизајн

Марко А. Јанковић

Штампа

Досије студио

Организација

Филозофски факултет Београд

Одељење за археологију

Центар за теоријску археологију

ISBN 978-86-6427-159-2

Насловна страна

Превоз брода парним локомотивама. Илустрација из немачког часописа *Vom Fels zum Meer*, 1883.

Узајамна еволуција човека и микроорганизама – савремене методе у археологији

Марија Кречковић Гавриловић и Александра Жегарац
Лабораторија за биоархеологију
Одељење за археологију
Филозофски факултет, Београд

Утицај човека на околину, посебно у 20. веку, постао је толико свеобухватан да истраживачи сматрају да је Земља, заједно са човечанством, ушла у ново геолошко доба – антропоцен. Међутим, поставља се питање колико дуго наше понашање, поготово оно која не подразумева директан утицај на природу, обликује свет око нас? Археологија је препозната као наука која користи изузетно важан извор информација за разумевање утицаја човека на наше окружење, као и његову интеракцију са другим организмима. Једна од дисциплина у повоју, а чије су микроскопске промене имале понекад и глобалне одјеке, јесте истраживање древног људског микробиома. Људски микробиом представља комплексне заједнице симбиотских и патогених микроорганизама које настањују спољашњост и унутрашњост нашег организма, а формира се одмах након рођења и одржава у организму домаћина током целог живота. Истраживање древног микробиома нам омогућава не само прецизнију дијагнозу неке болести на основу пронађених патогена, већ и прилику да разматрамо обрасце промена људског здравља, болести, начина исхране и коеволуције људи и патогена. Методе које се примењују у студијама древне ДНК (посебно палео-микробиологије) и древних протеина веома брзо напредују и отварају нам нове могућности за истраживања. Будући да се

иновативни приступи истраживању древних патогена најчешће објављују у часописима намењеним стручњацима из области генетике и биологије, циљ овог рада је представљање могућности, предности и ограничења ове линије истраживања. На која питања можемо очекивати одговоре, које методе су најподесније за одређене контексте и типове материјала, као и које мере предострожности можемо предузети приликом ископавања, чишћења, паковања и чувања материјала за најбоље резултате?

Кључне речи: здравље у прошлости, древна ДНК, палеомикробиологија, палеопротеомика, палеопатологија

**Алексић Чеврљаковић,
Марија**

Завод за заштиту споменика
културе, Краљево
alexazunjic@gmail.com

Бабић, Сташа

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
s.babic@eunet.rs

Балабан, Радмила

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
radmila.balaban@f.bg.ac.rs

Вранић, Мирко

Лабораторија за
биоархеологију,
Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
mirkov4@gmail.com

Вујовић, Мирослав Б.

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
mvojovic@f.bg.ac.rs

Гошић, Милена

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
milena.gosic@gmail.com

Димитријевић, Весна

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
vdimitri@f.bg.ac.rs

Ђорђевић, Маја

Републички завод за заштиту
споменика културе,
Београд
majadjordjevic13@yahoo.com

Жакула, Соња

Етнографски институт САНУ,
Београд
zakula.sonja@gmail.com

Жегарац, Александра

Лабораторија за
биоархеологију, Одељење
за археологију, Филозофски
факултет, Београд
klea064@gmail.com

Живаљевић, Ивана

Институт Биосенс, Нови Сад
ivziv81@yahoo.com

Јанковић, Марко А.

Археолошка збирка,
Филозофски факултет, Београд
marko.jankovic@f.bg.ac.rs

Јанковић, Стефан

Институт за социолошка
истраживања, Филозофски
факултет, Београд
stefan.jankovic@f.bg.ac.rs

**Кречковић Гавриловић,
Марија**

Лабораторија за биоархеологију,
Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
marija.kreckovic@gmail.com

Кузмановић, Зорица

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
zoricakuzmanovic@gmail.com

Матић, Урош

Аустријски археолошки институт,
Аустријска академија наука
uros.matic@oeaw.ac.at

Милосављевић, Моника

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
monika.milosavljevic@gmail.com

Михаиловић, Душан

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
dmihailo4@gmail.com

Михајловић, Владимир Д.

Одсек за историју,
Филозофски факултет, Нови Сад
v.mihajlovicc@ff.uns.ac.rs

Ћосић, Наталија

Одељење за археологију,
Филозофски факултет, Београд
natalija.cosic@gmail.com